

Veiledning i hjemmet

Fjæran - Granums SPISSkompetanseservice
www.spiss.no

Hva slags saker har vi

- «Krise» saker (andre har vært inne i bildet, men ikke fått det til)
- Skolevegringssaker
- Problematferd
- Barnevernssaker (på den ene eller andre siden av barnevernsbordet)
- «Vanskelige familier»

Fjæran - Granums SPISSkompetanseservice
www.spiss.no

Familiene- hvem er de

- Hvem som helst
- Rotete-ryddige
- Høy utdanning-lite utdanning
- Religiøse-ikke religiøse
- Bør i hus-på gård-i leilighet
- Mye penger-lite penger
- Ulik livsstil og interesser
- Et barn-flere barn
- Gift-skilt-enslig

Hva er felles?

- Barn med autisme og atferds utfordringer.
- Har ikke fått hjelp de kan nyttiggjøre seg.
- Har funnet på mer eller mindre gode strategier.
- Mange leter «desperat» etter hjelp.
- Mange er utslitte, både av mangel på søvn og bekymring.
- Mange har gitt opp å få en løsning.
- Mange er skeptiske til hjelpeapparatet.

Hva må vi kunne?

- Være profesjonelle
- Være nøytrale og hyggelige
- Evne å bygge relasjon til alle i familien
- Observere effektivt
- Funksjonell analyse/atferdsanalyse
- Metoder
- Tåle emosjonelt trykk

Første møtet med familien

- Samtale uten barn
- Reise hjem og være der en vanlig ettermiddag-kveld
- Spise det de spiser
- Snakke med andre søsken om det de liker å drive med
- Bli kjent med barnet med diagnose
- Bli med på aktiviteter
- Gjerne snakke med foreldrene etter at barna har lagt seg

Hva skal vi observere?

- Hvordan det ser det ut i huset
- Hvordan kler de seg
- Hvilke situasjoner de oppdrar eller prøver å grensesette barna
- Hva de oppfordre barna til å gjøre
- Hvordan matsituasjonene foregår og hva de spiser
- Hvordan de snakker til barna og til hverandre
- Hva de velger å fortelle om
- Generell stemning

Hva skal vi spørre om?

- Hva de ønsker hjelp til
- Hva som er viktig for dem
- Be dem om å fortelle historien om barnet
- Be dem fortelle historien om hjelpeapparatet
- Forhold til slekt og venner
- Spør om de kan beskrive det som skjer dersom de bruker mentalistiske begreper som «angst» «utrygg» «sint» o.l.
- Fortell litt om deg selv der det faller seg naturlig

Kartlegging

- Ikke la deg distrahere av at det skjer ting du kanskje reagerer moralsk eller personlig på.
- Noter ned foranledninger du legger merke til. Beskjeder, krav, aktivitet fra de andre barna osv.
- Noter ned hvordan barnet reagerer. Gjør det de får beskjed om, reagerer med affekt, ignorerer henvendelsen ol.
- Noter ned konsekvensen av barnets reaksjon. Får det ros, maser foreldrene, blir de sinte, gir de opp ol.
- Prat og delta litt mens du gjør dette.

Atferd selekteres av sine konsekvenser.

- Dette gjelder for oss alle
- Foreldrenes atferd er også et resultat av konsekvensene de har fått
- Ikke gi generelle råd som de ikke klarer å nyttiggjøre seg
- Analyser foreldre og søskens atferd på samme måte som du gjør når du studerer atferden til barnet med diagnose

Valg av tegnøkonomi

- Resultatene av analysen viser motstand mot instruksjer eller krav
- Dersom barnet trenger struktur og oversikt (dagsplan)
- Dersom barnet ikke forstår språk
- Dersom barnet gjør problematiske ting for å oppnå goder
- Dersom barnet gjør problematiske ting for å slippe unna

Tegnøkonomi

- Tegnøkonomi er et sparesystem.
- Brikker, penger, kryss, klinkekuler osv.
- Barnet/ungdommen kan følge med på hvor lenge det er igjen til målet.
De kan glede seg til noe som ligger fram i tid.
- Dette øker motivasjon hvis det som ligger i enden er noe de gjerne vil ha/gjøre.

Valg av utforming

- Må være lett å administrere
- Ta utgangspunkt i barnets interesser
- Lage en enkel dagsplan
- Søsknene må også få lignende
- Igangsette, gjennomføre og lære foreldrene hvordan de skal gjøre det
- Sørge for at de får det til
- Følge opp så fort som mulig

Atferdsavtaler

- En skriftlig kontrakt mellom den voksne og barnet/ungdommen.
- Klart definerte og avgrensede oppgaver som barnet/ungdommen *bør* gjøre, samt oppgaver som barnet/ungdommen *skal* gjøre.
- Tydeliggjør hvor mange poeng de kan tjene på hver oppgave.
- Gjennomfør formelle møter i løpet av dagen.
- Forutsetter en forsterkerkartlegging (hva er det barnet/ungdommen liker?).
- Systematisk nedtrapping

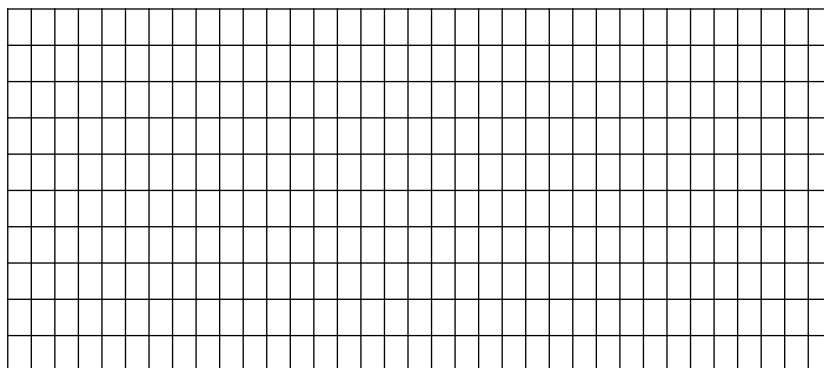

Når bruker vi atferdsavtaler

- Barn som kan lese
- Barn som ikke tåler å bli bestemt over
- Foreldre som maser veldig
- Mye krangling om hva de skal gjøre/ikke gjøre
- Lite struktur

OPPGAVER	KRITERIER	POENG
Dekke bordet	Jeg finner ut hvor mange som skal spise og dekker på bordet.	5
Rydde etter mat	Jeg rydder det jeg har brukt, skyller det og setter alt i oppvaskummen.	5
Rydde stua	- Jeg rydder vekk alt jeg har tatt fram. Klær, sko, flasker, glass, datating.	10
Rydde etter dusj	Jeg henger opp håndkledet og legger klærne i skittentøyskurven.	5
Stå opp når klokka ringer	Jeg setter meg opp i senga når jeg hører vekkeklokka ringer og står opp.	15
Morgenstell	- Jeg går på badet og gjør det jeg pleier. Jeg pusser tennene grundig.	5
Gå ut med søppel	- Jeg går ut med søppel når jeg får beskjed om det.	5
Spise frokost	- Jeg spiser enten brødkiver eller en yogurt.	5
Pusse tenner	- Jeg bruker tanntråd og fluorskyll når jeg har pusset tenner om kvelden.	15
Dra til skolen	- Når alarmen går avslutter jeg det jeg holder på med. Jeg tar med tingene mine og kler på meg og er klar når bilen kommer.	10
Ta tabletter	- Jeg tar tablettene når jeg får den.	5
Gå tur med Kaiser	- Jeg går tur med Kaiser, ca 20 minutter.	5
Rydde på plass tøy.	- Jeg tar bunken med rent tøy og bærer opp på rommet. Jeg legger tøyet på riktig plass i skapet.	15

Regler for systemet

- Man skal ikke lokke eller true barnet til å gjennomføre aktiviteter eller oppgaver
- Dersom barnet ikke følger opp avtaler eller oppgaver som er avtalt på dagsplanen, kommenteres ikke dette noe videre
- De voksne bør unngå å minne barnet på oppgavene.
- Det er viktig å snakke med barnet om andre dagligdagse ting

Etikk

- Profesjonalitet fra vår side
- Vi må være så effektive som mulig
- Tiltakene må være gjennomførbare for familien
- Tiltakene må gi resultater
- Profesjonalisering av foreldrene
- Vi må avslutte hvis vi ikke får det til

Suksessfaktorer

- Gjøre gode analyser
- Ikke ta «det verste» først – bygge opp ferdigheter
 - Treffe godt med det vi setter i gang først.
 - Gjøre foreldrene robuste før vi går i gang med det vanskeligste.
- Relasjon
 - Av «seg selv»
 - Profesjonelt
- Engasjement og humor
- Skape tillit
- Få resultater
- Være tilgjengelig

